

EUROPA-PARLAMENTET

SPECIALUDGAVE

DET EUROPÆISKE RÅD
den 16. og 17. juni 2005
Bruxelles

TALE AF FORMANDEN JOSEP BORRELL FONTELLES
FORMANDSKABETS KONKLUSIONER

02/S-2005

Generaldirektoratet for Parlamentets Ledelse

DA

DA

(Intranet) <http://www.euoparl.ep.ec/bulletins> (Special Edition 2005)
(Internet) <http://www.euoparl.eu.int/bulletins> (Special Edition 2005)

\\EPADES\PUBLIC\SOMMET\2005

FORMANDENS TALE

TALE AF EUROPA-PARLAMENTETS FORMAND DET EUROPÆISKE RÅD DEN 16. - 17. JUNI 2005

Mine damer og herrer, medlemmer af Det Europæiske Råd.

Vi er forsamlede i et vanskeligt øjeblik for det europæiske projekt.

To af de stater, der var med til at grundlægge Fællesskabet, har med stort flertal udtalt sig imod det udkast til forfatningstraktat, som De havde undertegnet, og som Europa-Parlamentet havde vedtaget med stort flertal.

Jeg mener, at grundene til, at vi var overbeviste om, at denne tekst giver et bedre grundlag for et mere effektivt og demokratisk udvidet Europa, stadig er gyldige.

Men det er indlysende, at mange af vore medborgere ikke har delt denne opfattelse.

Ingen, heller ikke Europa-Parlamentet, er i dag i stand til at fremlægge en endelig analyse af situationen eller til at foreslå mirakelløsninger.

De har undertegnet traktaten, og det påhviler Dem at tage stilling til dens fremtid.

Men det påhviler os alle, EU-institutionerne og de nationale regeringer, at forsøge at finde et svar på den identitetskrise, som det europæiske projekt i en række lande er ramt af.

Jeg vil gerne først sige et par ord om de beslutninger, som De skal træffe i de kommende timer, og som skal være forståelige for borgerne.

Det store spørgsmål, som alle stiller sig, er, om forfatningstraktatens ratificeringsproces skal fortsætte eller ej.

Rådet kan beslutte, at forfatningstraktaten nu må betragtes som død.

Det kræver blot, at en enkelt stat formelt meddeler, at den ikke vil fortsætte ratificeringen af traktaten.

Men i dag er der ingen, der har foreslået det, ikke engang Frankrig eller Holland, uden hvis tilslutning alle ved, at traktaten ikke kan træde i kraft.

De kan også beslutte, at ratificeringsprocessen fortsætter, måske med en mere fleksibel tidsplan, som giver mulighed for yderligere overvejelser, debatter og forklaringer.

Det er det synspunkt, som bakkes op af et flertal i Europa-Parlamentet, og som også tager hensyn til, at flere lande allerede har ratificeret forfatningstraktaten, heraf ét ved folkeafstemning.

FORMANDENS TALE

Af demokratisk respekt for disse lande og for de lande, som endnu ikke har gjort det, mener Europa-Parlamentets flertal, at alle medlemsstaterne bør få lejlighed til at udtale sig efter en tilpasning af tidsplanen.

Hvis De træffer den beslutning, bør vi udnytte denne tænkepause godt. Vi skal undgå, at dette "stop and go" bliver til for meget "stop" og for lidt "go". Jeg vil gerne insistere på, at der i Europa-Parlamentet er flertal for at fortsætte ratificeringen - med eller uden tænkepause.

Jeg vil også gerne sige, hvad jeg tror, vi ikke bør gøre:

- Vi bør ikke lade os overmande af pessimisme og acceptere et tilbageslag for det europæiske projekt. Det vil være det samme som at acceptere populismen, genopblusningen af nationalismen og vort eget tilbagetog.
- Vi bør ikke lade, som om intet er sket. Det er tværtimod nødvendigt, at vi foretager en grundig analyse af årsagerne til de forskellige "nej'er".
- Vi bør holde en tænkepause uden på forhånd at bestemme, hvor længe den skal vare, eller hvad den skal indeholde.
- Vi bør ikke begynde at trævle det fælles regelværk op, som jo netop er det, vi kræver, at kandidatlandene skal tilpasse sig.
- Vi bør ikke overlade debatten til eksperter eller personligheder, som formodes at være "sagkyndige" eller overilet skabe institutionelle strukturer, der er vanskelige at forvalte.
- Vi bør undgå juridisk ingeniørkunst eller amatørisme. Forfatningsudkastet er en helhed, hvor hvert element passer ind i hinanden med en skrøbelig ligevægt, der er skabt gennem langvarige forhandlinger. Over en tredjedel af artiklerne i første del henviser f.eks. til tredje del. Nogle af delene i forfatningen kræver ikke ændringer af traktaterne, men indgår i en ligevægt med andre, som ville kræve ændringer. Vi skal undgå, at borgerne får den opfattelse, at forfatningsudkastet blot hakkes i småstykker, uden at der tages hensyn til deres stemme for eller imod det samlede udkast.

Det er klart, at det påhviler repræsentanterne for Frankrig og Nederlandene at give os deres analyse af resultatet af deres folkeafstemninger. Men efter at have deltaget i folkeafstemningen i mit eget land, Spanien, og i folkeafstemningerne i Frankrig og Nederlandene, mener jeg at kunne sige følgende:

1. Det er positivt, at borgerne har engageret sig med så stor lidenskab i spørgsmålet om Europa. Vi skal fortsætte debatten med dem og udnytte denne spirende "europæisering af politikken".
2. Afvisningen har i højere grad været rettet mod det Europa, der eksisterer i dag, end det Europa, som var stillet i forslag.

FORMANDENS TALE

Diskussionen har fokuseret mere på Amsterdam- og Maastricht-traktaterne (del III) end på nyskabelserne i forfatningstraktaten (del I og II).

3. Der er i højere grad stemt imod sammenhængen end imod selve ordlyden.

Og sammenhængen har bestået af:

- 3.1. Udvidelsen eller rettere sagt de allerede vedtagne eller bebudede udvidelser.
- 3.2. Manglen på et europæisk svar på virkningerne af globaliseringen og globaliseringens indvirkning på vore sociale strukturer.
- 3.3. Forskellen - eller den dybe uenighed - mellem borgernes og deres politiske elitors og repræsentative institutioners opfattelse af det europæiske projekt.

Mange vælgere, navnlig de unge, har med rette eller urette ment, at dette udkast til forfatningstraktat ikke bidrog med effektive løsninger på vækst- og beskæftigelsesproblemerne, som om Europa var trojansk hest for den dårligt styrede globalisering eller ansvarlig for de massive virksomhedsflytninger og migrationsstrømme.

Andre vælgere mener, at Europa er alt for reguleret, eller at det er for dyrt, eller frygter, at de vil miste deres nationale identitet.

Den europæiske drøm, som bygger på fred, demokrati og samarbejde, er blevet til virkelighed. Og derfor er det ikke længere en mobiliserende drøm.

Europa er historien om en succes. Men man kan dø af succes, hvis de nye bekymringer er stærkere end de gamle drømme.

Vi skal finde nye grunde, der igen kan få projektet om det udvidede Europa til at mobilisere europæerne.

Nogle forslag til refleksion og/eller fremtidig indsats

Hvad bør refleksionerne og indsatsen i de kommende måneder dreje sig om?

- Først og fremmest bør alle EU-institutionerne og de nationale regeringer positivt påvise gevinsterne ved det europæiske samarbejde, den europæiske merværdi, der skabes navnlig på det økonomiske, sociale og sikkerhedsmæssige område.

Hvordan kan man f.eks. lade være med at værdsætte Den Europæiske Unions højaktuelle indsats i forbindelse med bekæmpelse af terrorisme og indførelse af et fælles visumsystem og et fælles databeskyttelsessystem eller samarbejdet på det civile retlige område og mod ulovlig indvandring?

FORMANDENS TALE

Eller glemme bekæmpelsen af hvidvaskningen af penge og oprettelsen af et agentur til beskyttelse af de grundlæggende rettigheder? Haag-programmet skal sættes på dagsordenen igen og forklares mere omfattende og bedre for vore medborgere.

Det ville også være godt, hvis Deres ministre ikke gav Bruxelles skylden for alle de nationale dårligdomme, og hvis de ikke systematisk efter hvert rådsmøde talte om sejrherre og tabere.

Og det gælder også den diskussion, som De nu skal have om de finansielle overslag.

Parlamentet skal om kort tid udtale sig om en vigtig lovgivning, som allerede har haft stor indflydelse på kampagnerne i forbindelse med folkeafstemningerne, nemlig servicedirektivet og arbejdstidsdirektivet.

Debatten om disse direktiver vil blive en forlængelse af debatten om forfatningsudkastet.

Parlamentet har tillid til en positiv dialog mellem institutionerne, og navnlig med det kommende britiske formandskab.

Hvis vi skal se på den sammenhæng, der har givet anledning til "nej'et", er der under alle omstændigheder mindst to emner, man ikke kan komme uden om:

- Europas grænser

Findes de? Og hvis de findes, hvor går de så? Og hvis ikke, hvorfor ikke? Hvad er europæernes geostrategiske interesser? Hvordan kan vi diskutere dem med borgerne? I den debat skal der sondres mellem den genforening af Europa, som har kendetegnet den seneste udvidelse, og de fremtidige udvidelser.

- Den europæiske samfundsmodel

Kan vi - i stedet for at holde kulturelle, økonomiske, sociale og politiske modeller, som ikke nødvendigvis behøver at være identiske, op mod hinanden - blive enige om et europæisk svar på de økonomiske og sociale konsekvenser af globaliseringen med udgangspunkt i vore forskellige positive og negative erfaringer?

Her kan og bør Parlamentet være et diskussionsforum, om end ikke det eneste, og en ideernes smeltedigel, om end ikke den eneste. Vi er rede til - i samarbejde med de kommende formandskaber - at yde vort bidrag til en debat, som vi kan tilrettelægge i fællesskab.

FORMANDENS TALE

De finansielle overslag

Jeg vil gerne nu henvise til Europa-Parlamentets holdning til de finansielle overslag, som er det andet store spørgsmål på dagsordenen.

Men allerførst er jeg nødt til at sige, at jeg synes, at det virker mere og mere unuanceret og begrænset udelukkende at tale om nettobidrag til budgettet.

Det er med til at bibringe borgerne et indtryk af, at de betaler skat til en form for fremmed magt, som ikke giver dem noget til gengæld.

Det er en fejlagtig opfattelse. Vi er sammen, fordi der er en gevinst ved det europæiske samarbejde, en europæisk merværdi. Og vi har alle på forskellig vis, direkte eller indirekte, draget fordel af det europæiske projekt.

Lad mig give et eksempel, som Europa-Parlamentet i går fik forklaret af et medlem af Kommissionen: Den vækst i bruttonationalproduktet i de seneste ti år, som kan tilskrives det indre marked, er på omkring 900.000 millioner euro. Det repræsenterer i gennemsnit 6.000 euro pr. familie i EU og 2.500.000 nye job.

Hertil skal føjes en række andre lige så vigtige eller vigtigere faktorer, som ikke kan gøres op i euro.

Hvorfor skulle borgerne egentlig, når alt kommer til alt, gå ind for Europa, hvis de kun får at vide, at det koster dem en formue som nationale skatteydere?

Derfor så jeg gerne, at aftalen om de finansielle overslag - udover det positive budskab, som den på nuværende tidspunkt ville betyde - markerede begyndelsen på en ny refleksion om balance mellem de mål, som vi ønsker at nå sammen, og de fornødne midler.

Som De ved, har Parlamentet efter otte måneders intenst arbejde forskriftsmæssigt og med et meget stort flertal vedtaget sin holdning til de finansielle overslag.

Det er første gang, det er sket.

Jeg vil ikke forklare holdningen i detaljer.

De kender Böges betænkning lige så godt, som Europa-Parlamentet kender forslagene fra Kommissionen og fra rådsformandskabet.

Parlamentets holdning ligger mellem disse to forslag, men dog nærmere Kommissionens.

Europa-Parlamentet har på sit kompetenceområde ønsket at understrege sin støtte til de EU-politikker, der peger fremad, og som styrker beskæftigelsen, forskningen og innovationen, og som sikrer Den Europæiske Union en rolle på den internationale skueplads.

FORMANDENS TALE

Den peger også på, at der er behov for flere ressourcer til det nye område med sikkerhed og retfærdighed.

Det er på disse områder, at der bedst kan opnås europæisk merværdi til gavn for os alle.

Europa-Parlamentet mener bestemt ikke, at Europas ambitioner kan holdes inden for det loft på 1 % af bruttonationalproduktet, som nogle lande står til lyd for.

Nu skal De tage stilling til Deres forslag. De skal vide, at Europa-Parlamentet ønsker, at der nås frem til en aftale til tiden, men ikke en hvilken som helst aftale.

Og De skal huske på, at det ikke kun er Rådet, der træffer afgørelse om de finansielle overslag. De skal vedtages af tre institutioner.

EU's fremtidige finansiering er for vigtig til at reducere den til et bogføringsspørgsmål. Det drejer sig om en debat, der først og fremmest er politisk, og som er afgørende for EU's indsats i de kommende år.

Dette er naturligvis ikke den sidste mulighed, vi har for at vedtage de finansielle overslag. Men det vil blive vanskeligere for hver gang. Og hvis det til sidst ikke lykkes, skal vi under alle omstændigheder udarbejde et budget for 2007. Og De kender også traktatens bestemmelser, og ved, hvilken rolle der i så tilfælde er fastsat for Europa-Parlamentet.

Mine damer og herrer, stats- og regeringschefer, jeg vil gerne afslutte med at rette en særlig tak til Jean-Claude Juncker og det luxembourgske formandskab, som permanent har været til stede i Europa-Parlamentet repræsenteret ved formanden og ministrene Asselborn og Schmit. De har altid været lydhøre over for Parlamentets meninger, og de har vist et usædvanligt kendskab til meget komplicerede spørgsmål, som det i mange år ikke har været muligt at finde en løsning på.

Jeg vil gerne sige tak til det luxembourgske formandskab her i dette forum og ønske det held og lykke, når det i de kommende timer skal afslutte sit mesterstykke.